

vasta tumoro. La tiel nomata sistema fotodinamika terapio en onkologio estas praktikata por forigi tumorojn de kapo kaj kolo, ankaŭ de haŭto kaj estas alternativo de kirurgia kuracado de kancero en aliaj malfacile atingeblaj regionoj. La tumoro post penetro per speciala substanco kaj priradiado per lumo esence foriĝos.

Liaj voĉkordoj estis jam operaciitaj, pro tio li parolis malbone. Li regule estis kontrolita kaj ĉe la lasta kontrolo li estis informita, ke la kancero revenis al li. Krom tio estis trafita granda parto de voĉkordoj. La kuracistoj proponis al li ununuran standardan solvon: Forigo de la tuta laringo kaj enigo de daŭra tracheostomio – tre neagrable afero – kiel priskribis lia partnerino Karolína Hloušková nur momenton poste, kiam ŝia amiko estis operaciita en la kliniko de Olomouc.

Alispeca kuracado estis por li nur en Ĉeĥio. La paciento devis enlitiĝi en la kliniko de Olomouc kvar tagojn antaŭ la operacio, ĉar li ricevis specialan substancan en la tumoron. Tiun tempon li travivis en malhela ejo, por ke rektaj sunradioj ne atingu lin. Poste li estis operaciita pere de lasero, – diris lia partnerino, kiu jam ĝojatendis, kiam la paciento malfermos siajn okulojn kaj ekparolos. Eĉ se li nur flustrus, ni ĝojus. Ĉefe pro tio, ke la laringo povos resti konservita, ŝi diris.

La imunsistemo kaj la korpo ne elĉerpiĝas dum la kuracado. La kuracistoj unue donis al la paciento injekton, kiu estis speciala substanco altiganta sentemon de tumoraj ĉeloj pri laseraj radioj. Poste ili la tumoron eksponis al lasera lumo kaj per tio likvidis la tumorajn ĉelojn.

Post la radiado ekfunkcias kemia reakcio, kiu la tumoron murdas. Samtempe altiĝas imuneco al tiu ĉi tipo de tumor, do la korpo ne estas elĉerpata, male, oni pli bone batalas kontraŭ la tumor. La terapio ni povos uzi ripete, klarigis la docento Roman Šmucler, gvidanto el la Centro de fotonika medicino ĉe la Universala fakultato de la malsanulejo en Prago, kiu alveturis por realigi la operacion. Asistis al li specialisto Mathias von Beckerath el Svedio.

La tumoraj ĉeloj ne mortas subite tuj post la prilumigo, sed sinsekve kaj per tio estas elvokata imuna reago.

Ĉe la uzado de tiu ĉi metodo estas egale, kiel granda la tumoro estas. Avantaĝo estas, ke oni povas la operacion fari ripete. Ekzemple ĉe la tumoro de la haŭto oni povas ŝmiri kremon sur la tumoron, atendi du horojn kaj poste prilumi ĝin per lasero aŭ la paciento sidiĝos al sunradiita loko. Tio estas ĉio – neniun tranĉado. Se la tumoro denove aperos, oni ripetos la metodon. Ĉe ĝi lasero likvidas nur tumorajn ĉelojn, la ĉirkaŭa histo restas ne afekciita.

Post la plurtaga restado en malhelo, la lumo povus ĝin bruldifekti. Laŭ la specialistoj la operacio de sinjoro Erik sukcesis, okazis neniuj komplikajoj. Post la operacio li devis resti ankoraŭ 24 horojn en malhela ejo, ĉar forta lumo povus lin difekti, ekzemple nur pli ol 60-vata (W) ampololumo. Nun li povos reveni hejmen, sed iun tempon li ankoraŭ devos esti singarda, ke li ne venu en kontakto kun rekta lumo. La ĉeloj de lia tumoro sinsekve likvidiĝos. Esence li povus ilin sinsekve eltusi –diris fine lia partnerino.

Itala asekurejo pagos tian operacion, la ĉeĥa ne. Al s-ro Erik la operacion verŝajne pagos lia itala asekurejo. La ĉeĥaj san-asekurejoj la metodon bedaŭrinde ne pagas. La elspezoj estas proksimume 150 mil kronoj. Imagu, ke la klasika kuracado: ĥemioterapio kaj radioterapio kostas en sia kombino preskaŭ duonon da miliono de kronoj, kaj krome la nova metodo ne estas por la paciento doloriga – diris Ivo Stárek, la administro de la Otolaringologia kliniko de Fakultata malsanulejo en Olomouc.

El la ĵurnalo Olomoucký deník; aŭtoro: Daniela Tauberová, esperantigis Jarmila Rýznarová kaj Josef Hron.

Invitoj prelegi en Nitro

Kadre de la 101-a UK en Nitro okazos la 69-a sesio de la Internacia Kongresa Universitato. UEA invitas universitatajn profesorojn, do-

centojn kaj personojn kun simila kvalifiko sendi proponojn pri prele-
goj al la sekretario de IKU, prof. Amri Wandel, 767 Makabim, IL-
7179901 Modiin, Israelo; rete: amri@huji.ac.il. La proponoj estis
atendataj plej laste la 31-an de januaro 2016.

Lige kun IKU okazos studsesio de Akademio Internacia de la Scien-
coj (AIS). Kandidatoj por IKU-prelego povas samtempe proponi
AIS-kurson, kiu konsistos el la prelego kadre de IKU kaj el du kro-
maj prelegoj. Oni bv. indiki, ĉu la IKU-propono estu konsiderata an-
kaŭ kiel AIS-kurso.

La prelegoj estu pli interesaj, allogaj temoj kaj taŭgaj por klera pu-
bliko. Aparte bonvenaj estos prelegoj kun rilato al la kongresa temo
"Socia justeco – lingva justeco", sed bonvenos ankaŭ proponoj pri
aliaj temoj. Ĉiu propono enhavu mallongan resumon de la prelego
kaj koncizan biografieton de la preleganto – sume ne pli ol unu paĝo.
Proponoj, kiuj ne estos elektitaj por IKU, povos tamen esti utiligitaj
en aliaj kadroj.

Ĉiu preleganto devas esti kongresano de la 101-a UK kaj mem zorgi
pri sia aliĝo. Akceptita prelego estos rekompencita per honorario de
260 EUR. Pliaj detaloj kaj antaŭaj prelegoj kaj resumoj troviĝas ĉe:
uea.org/dokumentoj/IKU.

Raporto pri la 23-a Togolanda E-Kongreso (TEK)

La 23-a TEK okazis en du lokoj Anyron-kopé kaj Vogan, (CEG Vo-
gan Ville 2). Entute 41 samideanoj partoprenis al tiu ĉi kongreso.
Notinde, ke kelkaj eksterlandanoj partoprenis por observi, kiel togo-
landanoj kongresasas.

Inter tiuj eksterlandanoj oni povis mencii esperantistojn el Burundio
nome s-ro Birindwa Mushosi, kiu eĉ faris specialan prelegon rilate al
la kongresa temo, kiu estas "Paŝoj al plena posedo". Aliaj venis el
DR Kongolando kiel Alexandrine Omba Tshamena kaj ilia samlan-

danino Monique Mandianga. Ankaŭ s-ro Desiré Rabevazaha el Malagasio kaj Moresson Feidangai el Centra afriko-Kamerunio partoprenis la 23-an

TEK.

La 25-an de decembro 2015 posttagmeze la kongresanoj spektis la dancojn de tantomgrupo "Gbekon" kaj tiujn de

"Zangbéto" plena de mirakloj. La interkona vespero, dum kiu ĉiuj kongresano estis mirinde surprizita de belsonaj Esperantaj kantoj profesie prezentitaj de la loka esperantisto Amakoe Mele Paulo (Anyron-kope-ano, aŭtoro de la himno de la 6a AKE) agrable fermis la unuan tagon de la kongreso. Notindas, ke tiu ĉi kaŝita granda kantisto bezonas la subtenon de ĉiuj esperantistoj por porti pli alten la standardon de nia movado ĉie en la mondo.

Dum la dua tago, jam matene de la 26-a de decembro, la kunveno ekis kun malferma ceremonio gvidita de la estro de la komitato de la landa asocio UTE (Unuiĝo Togolanda por Esperanto), nome de s-ro Apelete Agbolo, kiu en la vesto de la programestro prezentis unue la programon antaŭ ol fiere inviti la prezidanton de UTE, prezenti siajn bonvenigajn vortojn al la kongresanoj. Post tio, sekvis unue himnoj nacia kaj Esperanta, due, s-ro Birindwa prelegis pri la kongresa temo. La titolo de lia prelego estis "Kiel kunvivi pace?", li sciigis al la kongresanoj, ke laŭ lia vidpunkto, homoj ĝenerale, esperantistoj speciale povas realigi "Paŝojn al plena posedo", kiam ili havos solvon al "kiel kunvivi pace". Tion li klarigis en kvar punktoj ĉar laŭ li tiuj, kiuj disigas la homaron, konsistas el:

Religia diverseco, - Etna aparteno, - Seksa orientiĝo, kaj - Kulturaĵoj (tradiciaj orientiĝoj).

La reagoj de la kongresanoj, precipe tiuj de Doumegnon Koffi kaj Gbeglo Koffi montris, ke la preleganto serioze kaj perfekte atakis gravan punkton, parton de la temo paŝoj al plena posedo, kiu estas tre vasta, kaj estus interese konsideri la plej gravan aspekton, kiu estas serĉo de perfekteco. Tiel, prelegi pri la demando "Kiel kunvivi pace," estas parto de "Paŝoj al plena posedo". Pliaj klarigoj de s-ro Gbeglo Koffi pri la temo montris, ke oni devas ĉiam celi la perfektecon en ĉio, kion oni faras por esperi posedi ĝin.

Poste estis invitita sur la podion Adokou Folly kaj Doumegnon Koffi por gvidi kiel kutime la komitat-kunsidon kun ĉeesto de ĉiuj kongresanoj.

Ĝia tagordo konsistis el kvar punktoj kun ceteraĵoj. La unua temis pri raporto pri la lasta komitatkunsido kun kontrolo de farenaĵoj. Tiel s-ro Doumegnon prezentis la raporton pri la lasta komitat-kunsido, kiun la komitatanoj kaj kongresanoj aprobis per aplaŭdo. Sekvis kontrolo de farenaĵoj, kiuj estis preskaŭ tute faritaj krom la jarfinaj raportoj de kelkaj kluboj, kiuj ĝis nun daŭre dormas. La dua punkto rilatis al diversaj jarraportoj de kluboj/sekcioj. Koncerne tiun punkton, ne ĉiuj kluboj pretigis siajn raportojn. La tria punkto estis la prezentado de la raporto de JOTE kaj UTE. S-ro Kedegadji, la nuna prezidanto de JOTE prezentis la moralan raporton de sia organizo kaj promesis pretigi la finanĉan raporton antaŭ la unua kunsido de la venonta jaro, okazonta la 16-an de januaro 2016.

La raporton de UTE prezentis s-ro Attaglo, la nuna prezidanto de la togolanda asocio. La starigo kaj aprobo de programbuĝeto de UTE por la jaro 2016 estis la kvara punkto de la komitatkunsido. Estis decidite, ke devas okazi plena komitat-kunsido la 16-an de januaro 2016. Pro tio ne ĉiuj sekcio prezentis siajn moralan kaj principe finanĉajn raportojn. Do ĝis tiam ili devas esti pretigitaj.

La lasta punkto temis pri ceteraĵoj.

S-ro Koufionou, la nuna ĝenerala sekretario de JOTE, legis la salutvortojn, kiujn Lukasz Zebrowski, la eksa prezidanto de TEJO adresis

al la 23-a TEK (Togolanda Esperanto-Kongreso). Post la paŭzo la kongresanoj debatis pri decidoj, kiuj devus esti faritaj por la nova jaro. Ili okupiĝis krome pri la trastudo de la statuto, pri financa respondeculo de la asocio, pri helpo al la sekretarioj ktp.

Poste ili ĝojatendis vesperan futbalmatĉon.

La kongresanoj veturis al la futballudejo de Vogan nomata Stade Municipale de Vogan por ludi matĉon kontraŭ la futbalteamo de tiu

loko nomata Gayars.

S-ro Birindwa profitis la okazon por prezenti Esperanton al ĉiuj spektantoj kaj eĉ instruis multon pri la Esperanta gramatiko; tiel la verda grajno estis denove semita en la urbon Vogan.

La grupa fotiĝo fermis la 23-an TEK laborojn en Vogan, kaj la ŝoforo ne perdis tempon por reveturigi la kongresanojn al Anyron-kopé por la daŭrigo de la programo, kie vespere ĉiuj kongresanoj spektis panafrikanismajn filmojn.

La 27-a estis la lasta tago de la kongreso. Post la matenmanĝo, ili partoprenis specialan kvizon, dum kiu ili gajnis diversajn valorajn premiojn. Okazis ankaŭ oratora konkurso, lingva festivalo kaj deklamado de poemo. Poste s-ro Didier Agbolo tralegis la kongresan rezolucion kaj sekvis la prezentado de la kongresa raporto far Edahdah Gadoufia Kossi Kingslim.

Finfine, venis la ferma ceremonio, dum kiu unue la kongresanoj aŭdis diversajn paroladojn, antaŭ la rezonado de adiaŭaj kantoj "bonhejmiru ĝis revido".

Farita en Anyronkope-Vogan, la 27-an de decembro 2015.

Koffi Doumegnon 11 BP 48 Lome 11, Lomé-Togo

La 14-a Novjara Renkontiĝo en Saarbrücken

27. 12. 2015 – 3. 1. 2016

Ĝi okazis samtempe kun la Novjara Internacia Semajno (NIS) ĉe la franca limo, en la urbo Saarbrücken jam la 4-an fojon. Partoprenis

ĝin kaj kunfestis pluraj gejunuloj kaj multaj junaj familioj kun infanoj, inter kiuj abundis denaskuloj.

La unuan vesperon la ĉeforganizanto Lu Wunsch-Rolshoven bonvenigis nin prezentante al ni la prelegontojn kaj la kompletan semajnan programon. Poste ni

ĝuis tipajn manĝaĵetojn kaj trinkaĵojn, kiujn la partoprenantoj alportis el diversaj landoj por gustumigi. Agrable estis renkonti kaj babili kun malnovaj geamikoj kaj konatiĝi kun novuloj.

Al la evento aliĝis pli ol 210 esperantistoj el dudeko da landoj. La partoprenantaro konsistis el beboj, infanoj, gejunuloj, adoleskuloj kaj pli aĝaj personoj, inter kiuj la plej aĝa estis 92-jara sinjoro, kiu eklernis Esperanton surloke.

Por la infanoj oni pretigis tre varian ludprogramon kaj manlaborajn atelierojn, spektaklojn, sportajn kaj tabloludojn kaj multajn aliajn aktivaĵojn, inter kiuj ne mankis ĵonglado kaj improviza teatro. Ekstere oni kradrostis sur fajro bananojn kun ĉokolado. La infanajn programerojn prizorgis Nicky Janssen, Christoph Frank kun sia edzino Ines kaj multaj unuopaj gepatroj. Ili prezentis spektaklojn kaj aliajn distraĵojn por ĉies ĝojo. La infanoj kaj gejunuloj amuziĝis laŭplaĉe.

La plej malgrandaj dumtage entuziasme spektis Mazi-kurson kaj vesperaj piĝamaj rakontoj de Nicky Janssen ravis ĉiujn etulojn.

Samtempe okazis diversaj kursoj por komencantoj, progresantoj kaj serio de lingvaj temoj kun diversaj detaloj pri gramatiko kun amuzaj ekzercoj kaj enigmoj. Oni lernis ankaŭ dum la promenado en la naturo. Dum diversaj debatoj oni pridiskutis, kiaj E-kursoj kaj E-instruistoj estas bezonataj, kiel allogi kaj varbi gejunulojn kaj intereseatojn al E-asocioj?

La programo estis vere riĉa kaj ĉiu povis trovi ion allogan por si mem. Okazis interesaj prelegoj, diskutrondoj, laborgrupoj, atelieroj, abundis muzikprogrameroj, ĉendancado, lernado de argentina tango, manlaboroj, ekskursoj. Ĉiuvespere estis prezentitaj subtitolitaj filmoj. Oni raportis pri la 100-a UK en Lillo. Per kelkaj bildprezentoj ni povis vojaĝi de Nepalo al Kilimanĝaro, pilgrimadi al Kompostelo, admiri kamenojn de feinoj kaj ĉirkaŭveturi la tutan mondon bicikle.

Ni ricevis informojn pri Duolingo, pri mirakloj de la pluvarbaro, pri ciferigado kaj ekonomio, pri amaskomunikilaj rilatoj kaj lingvolernejoj, pri menskalkulado, pri budhisma meditado kaj ĝia filozofio, pri socia kaj politika situacio de la indiĝenaj lingvoj en Afriko, pri Israelo, pri Varsovia vento kaj pri Arkonos.

Eblis spertiĝi en tradukado sub gvido de Brian Moon kaj István Ertl. Pri la situacio en Sirio ni rekte eksciis de du rifugiintoj loĝantaj nuntempe en Germanio. Ili parolis pri siaj spertoj, aktualaĵoj, emocioj kaj aventuroj.

Tre interesa estis serio da diskutoj, kiujn reĝisoris Jesper Jacobsen. Temis pri: Eŭropo — unio de solidareco ĝis kiu punkto. Kiel protekti tutmondan heredaĵon, Energi-politiko kaj klimata ŝanĝiĝo, Enmigraĉo en Eŭropan Union: ĉu krizo aŭ renaskiĝo? La reveno de naciismo en Eŭropo. Interesis diskutoj kaj spertoj pri familia edukado de infanoj laŭ psikologia vidpunkto.

Eblis gimnastiki, triki, kanti, danci kaj alimaniere amuziĝi. Bone funkciis la libroservo de FEL. Post la vesperaj programeroj ni babilis en trinkejo ĉe vino, biero kaj aliaj alkoholaj aŭ senalkoholaj trinkaĵoj ĝis malfruaj noktohoroj. Ne okazis la tuttaga ekskurso, sed la partoprenantoj ĝuis plurajn promenojn enurbajn kaj en la naturo. Iuj ĝuis naĝadon en la urba naĝbaseno.

Post la finiĝinta alia jarfina aranĝo Internacia Festivalo, – la Internacia Vintra Universitato (IVU) transiris al NR, kie okazis la 9-a sesio de fakaj prelegoj. La temoj de la prelegoj estis: Vivo sur foraj planedoj, Amo, Revolucio de Einstein, Nanoplanedoj. Ĉe la fino la ĉeestantoj trapasis ekzamenon kaj la sukcesintoj akiris AIS-ateston.

Dum la vesperoj ni havis okazon spekti pupteatraĵon kun magiaĵoj de Christoph Frank, ĝui koncerton de baladoj pri amo kaj morto de Bir-

ke kaj Bertilo, aŭskulti romantikajn kanzonojn de Ĵomart kaj Nataŝa, kvarvoĉan ĥoron sub gvido de Jesper Jacobsen. Estis organizitaj kvizo Risko kaj diversaj eksperimentoj pri fiziko, kie oni devis diveni, kio okazos.

La Silvestra vespero komenciĝis per bufeda manĝo, poste estis disdonataj atestiloj al partoprenantoj de la IVU-ekzamenoj. Noktomeze ekstere eksplodadis piro-

teknikaĵoj, kiel bonvenigo de la Nova Jaro 2016 kaj interne ni tostis dezirante ĉion plej bonan kaj dancis ĝis la mateniĝo.

La partoprenantoj de la 14-a NR ĝuis buntan program-proponon kaj amikecan etoson. Dum la lasta adiaŭa vespero pluraj kontribuis al la varia programo ne nur per muziko kaj kantado. Oni sukcesis venigi ĵurnalistojn kaj poste aperis artikoloj pri la aranĝo en la germana kaj franca gazetoj kaj televid-elsendo en TV8 Moselle-Est.

Liba Gabalda

Neatendita, sed vera respondo

Studentoj de klaso en gimnazio havis taskon – skribi, kio estas 7 mirindaĵoj de la mondo. La kutima vicigo estis: Piramidoj en Gizo, Taj Mahal, Granda kanjono, Panama kanalo, Empire State Building, Baziliko de sankta Petro en Vatikano kaj Granda Ĉina Muro.

La instruistino trarigardis la rezultojn kaj rimarkis, ke unu lernantino ankoraŭ laboras. Tial la instruistino demandis ŝin, ĉu ŝi havas iajn problemojn. La knabino respondis: "Jes, mi ne povas decidi, ja ekzistas tiel multe da ili."

"Do, diru, eble ni povos helpi al vi".

La knabino unue hezitis, sed fine ŝi diris: "Tiuj ĉi estas miaj sep mirindaĵoj de la mondo": 1) vidi 2) aŭdi 3) travivi emocion 4) havi emon 5) havi senton 6) ridi 7) ami.

En la klaso subite ekestis silento. La ĉiutagaj aferoj, kiujn ni prenas kiel memkompreneblon, ofte estas ne realigeblaj kaj estas vere belegaj.

Memoru: La plej kostaj aferoj en la vivo estas tiuj, kiujn ni ne povas aĉeti kaj eĉ ne produkti. Rimarku ilin, uzu ilin kaj transdonu ilin.

El la interreto tradukis Jarmila Rýznarová

Blanka teo

Temas pri la plej fajna, la plej bonega specio de teo. La unuaj mencioj pri ĝi aperis jam antaŭ pli ol 1.200 jaroj. En la pasinto ĝi estis tiel rara, ke povis ĝin trinkadi nur ĉinaj imperiestroj. Eĉ nun ĝi havas famon de unika trinkaĵo.

Blankan teon oni preparas el burĝonoj kaj el unuaj, ankoraŭ nevolvitaj teaj folietoj de ĉina kamelio. La folietojn oni kolektas per manoj kaj nur en mallonga periodo de la jaro. La junaj folietoj havas veluran, arĝentblankan surfacon, laŭ kiu la teo ricevis nomon. Kiam komenciĝas periodo de pluvado, la teaj burĝonoj rapide disfaldiĝas kaj la teo perdas unikan guston de blanka teo. Post la rikolto de teaj folietoj oni lasas ilin velki, poste oni sekigas ilin sub la suno kaj fine sortimenas laŭ grandeco. Plu la folietoj ne estas prilaborataj kaj pro tio restas unika gusto.

La okcidenta mondo iom post iom malkovris ĝin kaj ĝi estas same favorata kiel la verdaj teoj. La blanka teo havas similajn efikojn kiel verda teo – natura antioksidanto, ĝi favorplene efikas al metabolismo kaj helpas redukti korpan pezon.

Sendis Jindřiška Drahotová

INFORMILO – monata gazeto por esperantistoj-handikapuloj + suplemento **ANTAŬEN**

Eldonas AEH – Asocio de esperantistoj-handikapuloj

Redaktoroj: J. Rýznarová, L. Srbová, J. Kosnar

Adreso: Svaz zdravotně postižených esperantistů, Na Okrouhlíku 953/21,
530 03 PARDUBICE, CZ tel. **466 611 941** SKYPE : jary_esperanto

e-mail: aeh@esperanto-aeh.eu interreto: www.esperanto-aeh.eu

Bankovní spojení: Poštovní spořitelna, číslo účtu AEH **192150088**, kód banky **0300**

Při platbách vždy uveďte vaše členské číslo (nad vaší adresou) jako variabilní symbol!

Roční předplatné časopisu Informilo = 200,-Kč, příspěvek svazu dobrovolný.

La jarabono de Informilo 15 €. Kodo ĉe UEA: aehk-z

La redakcio ne ĉiam havas la saman opinion kiel la aŭtoroj de la artikoloj.